

**NICHT NUR
SCHERZTE
MORGENSTERN...**

**MORGENSTERN
NEM CSAK
TRÉFÁLT...**

Szalki Bernáth Attila

VERSFORDÍTÁSAI

© *Szalki Bernáth Attila*
magánkiadása
(Minden jog fenntartva.)
2023

ISBN 978-615-81577-6-6

Zweisprachiger
deutsch – ungarisches Gedichtheft

Kétnyelvű
német – magyar verses füzet

Ausgewählte Gedichte von Christian Morgenstern

Válogatás Christian Morgenstern verseiből

Szalki Bernáth Attila

VERSFORDÍTÁSAI

INHALTSVERZEICHNIS

1. Berlin.....	619
2. Blätterfall.....	628
3. Butterblumengelbe Wiesen.....	636
4. Das Äpfelchen.....	614
5. Das Grammophon.....	605
6. Das Perlhuhn.....	606
7. Das Weiblein mit der Kunkel.....	610
8. Das Weihnachtsbäumlein.....	609
9. Der Abend.....	618
10. Der Gaul.....	611
11. Der Schaukelstuhl auf der verlassenen Terrasse.....	608
12. Der Waldbach rauscht Erinnerung.....	617
13. Die beiden Esel.....	631
14. Die drei Spatzen.....	607
15. Die Trichter.....	612
16. Du bist mein Land.....	634
17. Ein einunddreissigster August.....	621
18. Erster Schnee.....	616
19. Geburtsakt der Philosophie.....	604
20. Geduld, du ungeheures Wort!.....	636
21. Im Tal von Arosa.....	615
22. Junges Mädchen in den Bergen.....	624
23. Korfs Geruchsinn.....	637
24. Marguerite.....	629
25. Möwenlied.....	632
26. Nachts im Wald.....	622
27. Neuschnee.....	623
28. Notschrei.....	626
29. O – raison d'esclave.....	633
30. Schauer.....	620
31. Tolstoi.....	638
32. Traumwald.....	613
33. Versuchung.....	627
34. Zeit und Ewigkeit.....	625
35. Zur Schönheit führt Dein Werk.....	631

TARTALOMJEGYZÉK

1. A filozófia születése.....	604
2. A gramfon.....	605
3. A gyöngytyúk.....	606
4. A három veréb.....	607
5. A hintaszék az elhagyott teraszon.....	608
6. A karácsonyfácska.....	609
7. A lány a guzsallyal.....	610
8. A ló.....	611
9. A tölcserék.....	612
10. Álomerdő.....	613
11. Az almácska.....	614
12. Az Arosa völgyében.....	615
13. Az első hó.....	616
14. Az erdőpatak emlékről susog.....	617
15. Az este.....	618
16. Berlin.....	619
17. Borzongás.....	620
18. Egy augusztus harmincegyediké.....	621
19. Éjszaka az erdőben.....	622
20. Első hó.....	623
21. Fiatal lány a hegyekben.....	624
22. Idő és öröklét.....	625
23. Kiáltás.....	626
24. Kísértés.....	627
25. Korf csalhatatlan szaglóérzéke.....	637
26. Levelek hullása.....	628
27. Margaréta.....	629
28. Mindkettő számár.....	630
29. Munkád szépséghez visz.....	631
30. Sirályok éneke.....	632
31. O – Raison d’esclave.....	633
32. Te vagy hazám.....	634
33. Türelem szó.....	635
34. Vajsárgavirágos réten.....	636
35. Tolsztoj.....	638

Geburtsakt der Philosophie

Erschrocken schaut der Heide Schaf mich an,
als säh's in mir den ersten Menschenmann.
Sein Blick steckt an; wir stehen wie im Schlaf;
mir ist, ich säh zum ersten Mal ein Schaf.

1

A filozófia születése

A juh néz rám, s rémület járja át,
úgy, mint ki embert most először lát.
A nézése fertőz, álomba ránt;
mintha most látnék először birkát.

Das Grammophon

Der Teufel kam hinauf zu Gott
und brachte ihm sein Grammophon
und sprach zu ihm, nicht ohne Spott:
"Hier bring ich dir der Sphären Ton."

Der Herr behorchte das Gequiek
und schien im Augenblick erbaut:
Es ward fürwahr die Weltmusik
vor seinem Ohr gespenstisch laut.

Doch kaum er dreimal sie gehört,
da war sie ihm zum Ekel schon, -
und höllwärts warf er, tief empört,
den Satan samt dem Grammophon.

2.

A gramofon

(Az) ördög (az) Istenhez sietett,
S vitte néki gramofonját,
s szólván az Úrhoz - nevetett:
„Hoztam néked szférák hangját!”

(Az) Úr hallván a furcsa zengést,
neki hamarosan feltűnt:
korábról mint Föld zenéjét
ismerte azt, mi felcsendült.

De ettől - harmadszor hallván -
iszonyún megundorodott -
és pokolba dobta alá
a sátánt és a gramofont.

Das Perlhuhn

Das Perlhuhn zählt: eins, zwei, drei, vier...
Was zählt es wohl, das gute Tier,
dort unter den dunklen Erlen?

Es zählt, von Wissensdrang gejückt,
(die es sowohl wie uns entzückt):
die Anzahl seiner Perlen.

3.

A gyöngytyúk

Gyöngytyúk számol: egy, két, há', négy...

Mit számol e tyúk tünemény

lent égerfa árnyában?

Tudásszomja hajtotta őt,

(mivel minket úgy elbűvölt):

hány gyöngy csillog tollában.

Die drei Spatzen

In einem leeren Haselstrauch,
da sitzen drei Spatzen, Bauch an Bauch.

Der Erich rechts und links der Franz
und mittendrin der freche Hans.

Sie haben die Augen zu, ganz zu,
und oberdrüber, da schneit es, hu!

Sie rücken zusammen dicht an dicht,
so warm wie Hans hat's niemand nicht.

Sie hör'n alle drei ihrer Herzlein Gepoch.
Und wenn sie nicht weg sind, so sitzen sie noch.

4

A három veréb

Tar már a mogyoróbokor,
ül három veréb rajt', mint csokor.

Jobbról Erik s balról Feró,
középen ám csibész Janó.

Szemüket becsukják, de nagyon,
oda föntről, juj, hogy hull a hó!

Összebújnak a kis verebek,
Janó jussa dupla meleg.

Együtt lüktet így a madár szívverés.
S ha nem szállt el, ott ül még három veréb.

Der Schaukelstuhl auf der verlassenen Terrasse

Ich bin ein einsamer Schaukelstuhl
und wackel im Winde, im Winde.

Auf der Terrasse, da ist es kuhl,
und ich wackel im Winde, im Winde.

Und ich wackel und nackel den ganzen Tag.
Und es nackelt und rackelt die Linde.

Wer weiss, was sonst wohl noch wackeln mag,
im Winde, im Winde, im Winde.

5

A hintaszék az elhagyott teraszon

Én magányos hintaszék vagyok,
és lengek a szélben, a szélben.

Teraszon hűsek a hajnalok,
és lengek a szélben, a szélben.

S egész nap lengek így nyekeregve:
Nem szép zene hársak fülében...

Mi leng még így elkeseredve
a szélben, a szélben, a szélben?

Das Weihnachtsbäumlein

Es war einmal ein Tannelein
mit braunen Kuchenherzlein
und Glitzergold und Äpflein fein
und vielen bunten Kerzlein:
Das war am Weihnachtsfest so grün
als fing es eben an zu blühn.

Doch nach nicht gar zu langer Zeit,
da stands im Garten unten,
und seine ganze Herrlichkeit
war, ach, dahingeschwunden,
die grünen Nadeln war'n verdorrt,
die Herzlein und die Kerzlein fort.

Bis eines Tags der Gärtner kam,
den fror zu Haus im Dunkeln,
und es in seinen Ofen nahm -
Hei! Tats da sprühn und funkeln!
Und flammte jubelnd himmelwärts
in hundert Flämmlein an Gottes Herz.

A karácsonyfácska

Egyszer volt egy kis fenyőfánk,
díszítették szép kalácskák,
csillogó, finom almácskák
s ágán égtek tarka gyertyák:
Karácsonykor éppúgy zöldült,
mint amikor tavasz zendült.

Nem volt sok idő mi eltelt,
feküdt már lent a kertben,
s minden pompát, mit eddig bírt,
odakint elveszítette.
Elfonnyadtak a zöld tüskék,
kalácsot s gyertyát leszedték.

Míg egy napon a kertész jött,
s mert hideg szökött a házba,
biz kályhába vetették őt -
Hej, ott aztán ég szikrázva!
Vigadozva égbe felszállt,
sok kis lángban Úr elé állt.

Das Weiblein mit der Kunkel

Um 'stille Stübel schleicht des Monds
barbarisches Gefunkel -
im Gäßchen hoch im Norden wohnt's,
das Weiblein mit der Kunkel.

Es spinnt und spinnt. Was spinnt es wohl?
Es spinnt und spintisieret . . .
Es trägt ein weißes Kamisol,
das seinen Körper zieret.

Um stille Stübel schleicht des Monds
barbarisches Gefunkel -
im Gäßchen hoch im Norden wohnt's,
Das Weiblein mit der Kunkel.

A lány a guzsallyal*

Hold körül lopakodva kél
csalfa fény csillogással -
kis utcában északon él
egy lány a guzsalyával.

Mindig csak fon. Vajon miért?
Fon s töpreng álmodozva ...
Egy szép ruhát hord ő, fejtért,
hogy legényt odavonzza.

Hold körül lopakodva kél
csalfa fény csillogással -
kis utcában északon él
egy lány a guzsalyával.

***Guzsaly**

gyakran gazdagon faragott, ritkábban festéssel is
díszített rúd, amelyre → fonásnál a rostcsomót
felkötik. A díszes guzsalyt alkalmanként → szerelmi
ajándékként készítette a legény a lánynak.

Der Gaul

Es läutet beim Professor Stein.
Die Köchin rupft die Hühner.
Die Minna geht: Wer kann das sein? -
Ein Gaul steht vor der Türe.

Die Minna wirft die Türe zu.
Die Köchin kommt: Was gibts denn?
Das Fräulein kommt im Morgenschuh.
Es kommt die ganze Familie.

"Ich bin, verzeihn Sie," spricht der Gaul,
"der Gaul vom Tischler Bartels.
Ich brachte Ihnen dazumaul
die Tür- und Fensterrahmen!"

Die vierzehn Leute samt dem Mops,
sie stehn, als ob sie träumten.
Das kleinste Kind tut einen Hops,
die andern stehn wie Bäume.

Der Gaul, da keiner ihn versteht,
schnalzt bloß mal mit der Zunge,
dann kehrt er still sich ab und geht
die Treppe wieder hinunter.

Die dreizehn schaun auf ihren Herrn,
ob er nicht sprechen möchte.
"Das war", spricht der Professor Stein,
"ein unerhörtes Erlebnis!" . . .

Professzor Steinnél szólt (a) csengő.
Szakácsnő tyúkot vágta.
Ki lehet? S Minna odajő...
S ajtó előtt egy ló várta.

Minna becsukja az ajtót.
Szakácsnő kérdi nyomban...
Kisasszony is cipőt húzott.
Egész család már ott van.

„Bocsánat! – mondja most a ló,
B. asztalostól jöttem,
Ablakhoz, ajtóhoz való
mit hoztam, hová döntsem?”

A mopszszal tizennégy csak áll,
mintha ők álmodnának,
legkisebb tótágast csinál,
többiek faként várnak.

Mivel nem érti senki, a ló
nyelvével cuppant egyet,
csendben indul hova való,
a lépcsőn lelépeget.

Mind gazdájukra néznek most,
ez biz ritka pillanat.
Professzor bölcsen így szólott:
„Hallatlan tapasztalat!”

Die Trichter

Zwei Trichter wandeln durch die Nacht.
Durch ihres Rumpfs verengten Schacht
fließt weißes Mondlicht
still und heiter
auf ihren
Waldweg
u. s.
w.

A tölcserék

Az....éjt....szeli...át... két... tölcser.

S. folyik törzsüknek. . szúk. részén

át fehér..... holdfény

csend ben.....alá

e . r . d . e . i

ú . t . r . a

s. így. to-

vább.

Traumwald

Des Vogels Aug verschleiert sich;
er sinkt in Schlaf auf seinem Baum.
Der Wald verwandelt sich in Traum
und wird so tief und feierlich.

Der Mond, der stille, steigt empor:
Die kleine Kehle zwitschert matt.
Im ganzen Walde schwingt kein Blatt.
Fern läutet, fern, der Sterne Chor.

10

Álomerdő

Fátyol fedi madár szemét,
és álomba merül a fán.
Erdő is álmod már, s aztán
szabadon üli ünnepét.

Mit csendes Hold fentről csodál:
Madártorok egy sem zenél,
Erdőben nem susog levél,
S csak csillagok halk hangja száll.

Das Äpfelchen

Auf einer Wiese, der sich hier und dort
ein reich beschwerter Apfelbaum enthob,
ergötzten wir, ein Häuflein Freunde, uns,
mit grünem Obst uns scherzend zu bekriegen.
Ich lag im Gras, entsandte, deckte mich,
erspähte Blößen, wurde selbst getroffen -
da plötzlich stand, wer weiß, woher sie kam,
die Liebste meiner Knabenzeit vor mir
und winkte, wie zu zarter Fehde fordernd,
mir zu, - daß ich ein unreif Äpfelchen
gemessnen Schwungs nach ihrer Wange schickte.
Oh wie viel Liebe da aus ihren Augen,
aus ihrem Lächeln brach, als, leicht errötend,
sie sich ein wenig nun herunterbeugte
und schelmisch drohte - wieviel tiefe Liebe!
Mein Auge floh vor so viel süßem Glück,
und sehnd streckt' ich meine Rechte aus
und faßte ihres Kleides reinen Saum,
ihn, wie aus Reue meiner That, zu küssen.
Da ging mein Glück wie ein Gewebe auf ...
Und andre Bilder spann mein träumend Hirn.

Az almácska

Egy rétem, ahol szinte mindenütt
gazdagon termő almafa állott,
barátként jártunk, s örömet szerzett
hogy ott dobálóztunk a zöld gyümölcessel.
Fűben feküdtem, s azzal fedtem magam,
a csupasz testem nyugalmat így talált -
s hirtelen egy lány állt ott, ki tudja,
honnan jött, a kamaszkorom legszebb
idején - viszálykodva s intve lágyan, -
így szólt - hogy én éretlen alma vagyok,
s akkor arca felé zöld almát dobtam.
Oh, szemeiből mily szerelem árad,
kicsit elpirult, s megtört a mosolya,
mikor hamisan felém meghajolva
fenyegetett - milyen mély a szerelem!
Szemem megrészegült ily nagy boldogságtól,
s jogot formált bennem ekkor a vágy,
hogy megragadjam tiszta ruháját,
s azt - tervem megbántam már- megcsókoljam.
Ott boldogságom, mint szövet, foszlott...
S szívembe más képek hoznak varázst.

Im Tal von Arosa

O Stern der Klarheit, mir vor allen fern,
des Berges Sattel, ein Demant, durchfunkelnd,
das dunkle Tal nur immer mehr verdunkelnd;
du meiner Abende geliebter Stern!

Ein Durst erfasst mich, da ich dich erblicke,
Durst, wie nach kristallnem Nass, nach Dir.
Wie bist du hell und kühl! Wie zeigst du mir,
was nie mir ward vom dumpferen Geschieke.

Und immer mehr des Dunkels bricht herein,
den kurzen Tag mit Schatten zu verschütten;
und hell erschimmern mehr und mehr der Hütten.
O Herz, genüge dir: Dies Licht ist Dein.

13

Az Arosa völgyében

Te messze csillagom, világoóság,
Hogy pezsdül csillogásban a hegy nyerge,
A sötét völgy immár sötétlőbb egyre;
Te ragyogsz fent kedves csillagvilág!

Szomjúhozom, ha megpillantlak téged,
Vágyom kristálypoharad italát.
Oly világos s derűs vagy! Mutasd hát,
Hogy küzdhetem le (a) szerencsétlenséget.

A sötétségbe hatolsz, s van remény,
Lassan foszlik árnyéka rövid napnak,
De egyre több csillagfény jut kunyhóknak.
Ez szívemnek elég: Enyém e fény!

Erster Schnee

Aus silbergrauen Gründen tritt
ein schlankes Reh
im winterlichen Wald
und prüft vorsichtig, Schritt für Schritt,
den reinen, kühlen, frischgefallnen Schnee.

Und Deiner denk ich, zierlichste Gestalt.

12

Az első hó

Ezüst a tér, miből kilép
a fák alól

egy szép törékeny őz,
vizsgálódva néz, s félve lép,
hisz új a frissen hullt, hús, tiszta hó.

S elem idéz, kecses lény, téged ő.

Der Waldbach rauscht Erinnerung

Der Waldbach rauscht Erinnerung ...
An so viel traute Stätten meines Lebens
erinnert mich sein nächtliches Gespräch.

Und wie ich so, den Kopf vergraben, sitze,
da bricht ein Born von Thränen in mir auf
und rauscht mit ihm unhörbar durch die Nacht.

14

Az erdőpatak emlékről susog

(Az) erdőpatak emlékről susog...
Felidézi élttem nagyon sok rejtélyét,
s emlékeztet rá ez éji beszéd.

S hogy fejem ölembe temetve ülök,
a könnyek árja tör fel belőlem ott,
s patakkal (az) éjben csendesen zokogott.

Der Abend

Auf braunen Sammetschuhen geht
der Abend durch das müde Land,
sein weiter Mantel wallt und weht,
und Schlummer fällt von seiner Hand.

Mit stiller Fackel steckt er nun
der Sterne treue Kerzen an.
Sei ruhig, Herz! Das Dunkel kann
dir nun kein Leid mehr tun.

15

Az este

Barna bársonycipőben ért
az est fáradt vidéken át,
kitárva széles köpenyét,
kezével hullajtja álmát.

Csendben fáklyával gyújtja most
a csillagoknak hű hadát.
(A) sötét kész - szívem légy nyugodt! -
elűzni éltem bánatát.

Berlin

Ich liebe dich bei Nebel und bei Nacht,
wenn deine Linien ineinander schwimmen, -
zumal bei Nacht, wenn deine Fenster glimmen
und Menschheit dein Gestein lebendig macht.

Was wüst am Tag, wird rätselvoll im Dunkel;
wie Seelenburgen stehn sie mystisch da,
die Häuserreihn, mit ihrem Lichtgefunkel;
und Einheit ahnt, wer sonst nur Vielheit sah.

Der letzte Glanz erlischt in blinden Scheiben;
in seine Schachteln liegt ein Spiel geräumt;
gebändigt ruht ein ungestümes Treiben,
und heilig wird, was so voll Schicksal träumt.

Szeretlek ködben és sötét éjszakán,
ha házsoraid úszó tünemények, -
sok ablakon éjjel csillannak fények,
s ha jóság áttör köveid falán.

Mi nappal sivár, rejtélyes sötétben;
mint légvárac állnak misztikusan itt,
a házsoroknak fénycsóvája int;
egységet láthatsz e sokféleségben.

Utolsó ragyogás kialszik vakon;
dobozában játékként fekszik ott,
féktelen nyüzsgéstől szelíd lett nagyon,
s szentté lesz, mit a sorsról álmodott.

Schauder

Jetzt bist du da, dann bist du dort.

Jetzt bist du nah, dann bist du fort.

Kannst du's fassen? Und über eine Zeit

gehen wir beide die Ewigkeit

dahin - dorthin. Und was blieb?..

Komm, schliess die Augen, und hab' mich lieb!

17

Borzongás

Te ma itt vagy, holnap meg ott.

A sors ide, oda dobott.

Vaj'n felfogod? S míg telt nyarunk, telünk,
mindketten szüntelen mentünk

innen - oda. S mi volt jó ebben?

Jöjj! Csukd be szemed, s szeress engem!

Ein einunddreissigster August

Das war der letzte leuchtende August:
Der Sommer gipfelte in diesem Tage.
Und Glück erklang wie eine Seegrundsage
in den Vinetatiefen unsrer Brust.

Ein leises fernes Läuten kam gegangen -
und welche wollten selbst die Türme sehn,
in denen unsres Glückes Glocken schwangen:
so klar liess Flut und Himmel sie verstehn.

Der Tag versank. Mit ihm Vinetas Stunde.
Septembrisch ward die Welt, das Herz, das Glück.
Ein Rausch nur wie von Tönen blieb zurück
und schwärmt noch über dem verschwiegnen Grunde.

Egy augusztus harmincegyedike

Augusztus legvége volt, csupa fény:
A nyár e napon felért a csúcsra.
A boldogság regeként csendült újra
Keblünkben, mint tavi tündér remény.

A távoli lágymag hangzás elért ide -
s magát tornyot is ember látni vélt,
hogy örömknek harangját lendítse:
oly érthető és tiszta volt az ég.

Nap elsüllyedt. S vele tavi tündér titka.
Szeptemberi lett boldogság s (a) világ.
A mámor hangja maradt csak, mi szállt
a csendes tájra lelkesedve vissza.

Nachts im Wald

Bist du nie des nachts durch Wald gegangen,
wo du deinen eignen Fuss nicht sahst?
Doch ein Wissen überwand dein Bangen:
Dich führt der Weg.

Hält dich Leid und Trübsal nie umfassen,
dass du zitterst, welchem Ziel du nahst?
Doch ein Wissen übermannt dein Bangen:
Dich führt dein Weg.

19

Éjszaka az erdőben

Éji utad erdőn sose jártad
úgy, hogy nem láttad lábad, cipőd?
Ám félszedon győz annak tudása:
Utad vezet.

Még sose ölelt szenvedés, bánat,
hogy félted a célt, meg a jövőt?
Ám félszedon győz annak tudása:
Utad vezet.

Neuschnee

Flockenflaum zum ersten Mal zu prägen
mit des Schuhs geheimnisvoller Spur,
einen ersten schmalen Pfad zu schrägen
durch des Schneefelds jungfräuliche Flur -

kindisch ist und köstlich solch Beginnen,
wenn der Wald dir um die Stirne rauscht
oder mit bestrahlten Gletscherzinnen
deine Seele leuchtende Grüsse tauscht.

20

Első hó

Szép bolyhos hóra először nyomni
a cipő titokzatos nyomát,
első keskeny sávval megrajzolni
a hómező szűz folyosóját -

Gyermekként vidáman haladsz ottan,
s ha füledben erdő kezd zenélni,
ekkor (a) fénylő zúzmara világban
lelked (a) bűt fényre fogja cserélni.

Junges Mädchen in den Bergen

Die Nebel hängen tief ins Tal herein ...
"Ich weiss nicht, was ich bin und was ich soll ..
Ich bin so jungen, drängenden Lebens voll ..
O Leben, komm, ich will dein eigen sein.

O Leben, Leben, lass mich nicht allein!
Dies Herz hier ist bereit zu jeder Last:
Gib mir das Schicksal, das du für mich hast!"
Die Nebel hängen tief ins Tal herein ...

Fiatal lány a hegyekben

A völgyben lenn mély ködben ül a rét,
„A nyugtalanság engem el nem hágy..
Az ifjú szívemet feszíti vágy..
Jöjj élet, hadd lehessek a tiéd.

Magányos élet oly keserves lét!
Szívem édes vagy nagy teherre kész:
Add sorsomat, jöjjön akár a vész!”
A völgyben lenn mély ködben ül a rét,

Zeit und Ewigkeit

Auf den Schwingen des Windes
die Stimme des Bachs..
Der Wellen Gespräch
auf dem Atem der Nacht..

Mein kleiner Wecker tickt dazu..

O Zeit und Ewigkeit!

22

Idő és öröklét

Szálldos szárnyán szeleknek

a patak hangja...

Hullámok szava

leng éj leheletén...

Kis vekker(em) tiktakol ehhez..

Oh, idő s öröklét!

Notschrei

Lass mich, Berg, mich an dich klammern,
Werde, Berg, mir nicht zum Hügel,
Lass dich, Berg, mein Elend jammern!
Meines Geists entschwerte Flügel

Reissen mich aus deinen Toren
In den Raum hinaus - - und zeigen
Mir den Ball in grausem Schweigen
Im Unendlichen verloren ...

Kiáltás

Hagyd hegy, hozzád ragaszkodjak,
Hegy kell, nem hágok dombra,
Hagyd, hogy bánatomban sírjak!
Szellemeimmel dacoljak...

Hagyd, szállhassak túl hegyeken,
Jó messze fel - - mutasd, milyen
A bolygónk a szürke csendben,
S hagyj elveszni (a) végtelenben...

Versuchung

Ich stand an einem Abgrund still
Und sah hinab und sprach mich an: -
Hinab, Unsterblicher, wohlan!
Es kostet dich nur ein ‚Ich will‘.

Gott schläft hier ein, Gott wacht dort auf, -
So sprachst du selbst. Wohlan! schlaf ein!
Nicht einen Nu erlischt dein Sein,
Denn Form nur gibst du in den Kauf ...

- Mein Tagwerk ist noch nicht vollbracht.
Wer an der Schale sich vergreift,
Bevor sie ihren Kern gereift, -
Er schläft zu früh ein - und erwacht - zu spät.

Kísértés

Hol álltam, egy mély szakadék,
Lenéztem s így beszélt hozzám: -
Ugorni csak nem félsz komám!
Egy szóba kerül: Szeretnék!

Elalszik itt, s ébred Úr ott -
Magadhoz szólsz. Hunyjak el hát!
De nem nyerhetsz próba halált,
Ily választás nem adatott...

Még nem végeztem el munkám.
Aki gyümölcsöt letépett,
Mielőtt húsa megérett, -
Túl későn ébred – s elalszik korán.

Blätterfall

Der Herbstwald raschelt um mich her.
Ein unabsehbar Blättermeer
Entperlt dem Netz der Zweige.
Du aber, dessen schweres Herz
Mitklagen will den großen Schmerz:
Sei stark, sei stark und schweige!

Du lerne lächeln, wenn das Laub
Dem leichteren Wind ein leichter Raub
Hinabschwankt und verschwindet.
Du weißt, dass just Vergänglichkeit
Das Schwert, womit der Geist der Zeit
Sich selber überwindet.

Levelek hullása

Körültem zúg az őszi szél.
Letépi levél tengerét,
Mi ágról hull a földre,
Ez elmúlás mélyen érint,
S a szívedben érzel nagy kint:
Halállal ne szállj pörbe!

Tanulj mosolyogni, ha lomb,
Mit könnyű szellő elrabolt,
Lehullva majd eltűnik.
S te tudd, hogy épp mulandóság
A kard, mivel saját magát
Időszellem legyűri.

Marguerite

Du standst vor einem Blumenglas am Fenster
und legtest deine Hand
mit einer schönen
unendlich gütigen Bewegung
um eine Marguerite,
ihr von unten her
den Blätterkreis mit der
gekrümmten Hand
verengend
und sie mit einem Seufzer -
mir wenigstens erschien es so -
und voller Liebe anblickend,
dass ich empfand,
dass zwischen dir und jener Blume sich
Geheimnis stiller Zwiesprache
verberge. -
Und wie ich heute selbst
das gleiche Spiel,
mein selber lächelnd, treibe
und ‚mit Schmerzen‘ ende, -
lächle ich nicht mehr -
und denke jenes Abends an dem Fenster
und jener traurig-gütigen Geberde.

Az ablaknál álltál te és a váza,
s mozdult kezed, a szép
egy tündökletes,
varázslatos, lágy mozdulattal
margaréta virághoz,
s alulról fogta
a levélkoszorút
körbe a kéz
szorosán,
s talán sóhajod is szállt -
legalábbis nekem úgy tűnt -
oly szerelemmel néztél rá,
hogy felfogtam,
tenmagad és eme szép virág közt
csendben titkos párbeszédnek
rejtőznek. -
Ma ugyane játék
velem történt,
mosollyal, de elűztem,
s kínban befejeztem, -
s nem mosolygok már -
ha visszagondolok ablaknál állva
este e bús-jóságos adományra.

Die beiden Esel

Ein finstrer Esel sprach einmal
zu seinem ehlichen Gemahl:

"Ich bin so dumm, du bist so dumm,
wir wollen sterben gehen, kumm!"

Doch wie es kommt so öfter eben:
Die beiden blieben fröhlich leben.

27

Mindkettő számár B) variáns

Keserűn így szólt egy számár
férjéhez, ki rég társa már:

„Vagyunk mi, óh! annyira blőd,
menve akarunk halni, jöjj!“

De mint szokott gyakran történni:
Megálltak!!! Vágytak vígan élni.

Zur Schönheit führt Dein Werk

Zur Schönheit führt Dein Werk:
denn Schönheit strömt
zuletzt durch alle Offenbarung ein,
die es uns gibt.

Aus Menschen-Schmerzlichkeiten
hinauf zu immer höhern Harmonien
entbindest Du das schwindelnde Gefühl,
bis es vereint
mit dem Zusammenklang
unübersehbarer Verkünder GOTTES
und SEINER nie gefassten Herrlichkeit
mitschwingt im Liebeslicht
der Seligkeit...

Aus Schönheit kommt,
zur Schönheit führt
Dein Werk.

Munkád szépséghez visz

Munkád szépséghez visz:

szépség árad

minden kinyilatkoztatáson át,

mit megérezünk.

Az emberi fájdalomtól

a legmagasabb harmóniáig,

mi neked felszabadító érzés,

és egyesül

az összecsengésben,

ISTENNEK végtelen dicsőségében,

és igaz pompájában ott rezonál

szereket fényében

a boldogság...

Szépségből jön,

szépségbe visz

munkád.

Möwenlied

Die Möwen sehen alle aus,
als ob sie Emma hießen.
Sie tragen einen weißen Flaus
und sind mit Schrot zu schießen.

Ich schieße keine Möwe tot,
ich lass sie lieber leben --
und füttere sie mit Roggenbrot
und rötlichen Zibeben.

O Mensch, du wirst nie nebenbei
der Möwe Flug erreichen.
Wofern du Emma heißest, sei
zufrieden, ihr zu gleichen.

Sirályok éneke

Sirályt láthatsz sok egyformát,
hívd mind Emmaként bókkal.
Viselnek fehér tollruhát,
s lövik őket golyókkal.

Sose lőnék le én sirályt,
éljen s repüljön szépen,
dobok rozskenyérdarabkát
neki, ne haljon éhen.

Ember nem tudnál egyébként
repülni a sirállyal.
S nővel, kit hívtál Emmaként,
azonosulj magával.

O – raison d'esclave

»Krücken, Krücken! gebt uns Krücken!
Ach, wie geht die Menschheit lahm,
seit man, neu sie zu beglücken,
ihr die alten Stützen nahm.

Brillen, Brillen! gebt uns Brillen!
grün und blau und gelb und rot!
Volles Licht ist für Pupillen
unsrer Art der sichere Tod.

Lügen, Lügen! gebt uns Lügen!
Ach, die Wahrheit ist so roh!
Wahrheit macht uns kein Vergnügen,
Lügen machen fett und froh!

Gängelbänder, Schaukelpferde,
Himmel, Hölle und Moral –
und dich selbst gib deiner Herde
neu zurück, oh großer Baal!«

Adjatok nekünk mankókat!
Béna az emberiség,
ámde ő megint ujjonghat,
régi támaszt elővették.

És okulárét adjatok!
Lencse színes legyen ám!
Teljes fény ebben a korban
nékünk a biztos halál.

És hazugságot adjatok!
Mert durva az igazság!
Igazság nem szórakoztat,
légy hazugságtól vidám!

Gyermekpóráz, hintalóval,
menny meg pokol és morál -
újra maga megy nyájhoz a
visszatérő nagy számár!

Du bist mein Land

Du bist mein Land,
ich deine Flut,
die sehnd dich ummeeret;
Du bist der Strand,
dazu mein Blut
ohn' Ende wiederkehret.

An Dich geschmiegt,
mein Spiegel wiegt
das Licht der tausend Sterne;
und leise rollt
dein Muschelgold
in meine Meergrundferne.

31

Te vagy hazám

Te vagy hazám,
én ár, mi tér,
s folyik hozzád lelkesen;
vagy szívkamrámban,
mibe a vér
visszatér szüntelen.

Hozzád kering,
tükrömben ring
ezer csillagnak fénye;
s halkán hozzám
jössz gyöngy hazám
a lelkem közepébe.

Geduld, du ungeheures Wort!

Geduld, du ungeheures Wort!
Wer dich erlebt, wer dich begreift,
erlebt hinfort, begreift hinfort,
wie Gottheit schafft, wie Gottheit reift.

32

Türelem, szó, te óriás!

Türelem, szó, te óriás!

Ki téged felfog és megért,
valóban ő látja csak át,
hogy érlel Isten és miként.

Butterblumengelbe Wiesen

Butterblumengelbe Wiesen,
sauerampferrot getönt, -
o du überreiches Sprießen,
wie das Aug dich nie gewöhnt!

Wohlgesangdurchschwelte Bäume,
wunderblütenschneebereift -
ja, fürwahr, ihr zeigt uns Träume,
wie die Brust sie kaum begreift.

Vajsárgavirágos réten

Vajsárgavirágos réten
sóskavirág hogy kiált, -
oh, természet sok dús éke,
így szem téged ritkán lát!

Dalt zengő, rügyező fákon
virágpompa hófehér -
elmerengünk e csodákon,
s lelkünk ebből alig ért.

Korfs Geruchsinn

Korfs Geruchsinn ist enorm.
Doch der Nebenwelt gebrichts! und
ihr Wort: "Wir riechen nichts"
bringt ihn oft aus aller Form.

Und er schreibt wie Stendhal Beyle
stumm in sein Notizbuch ein:
Einst, nach überlanger Weile,
werde ich verstanden sein.

Korf csalhatatlan szaglőérzéke

Korf mondja: nagy bűz van itt.

Szomszéd: „Hazugság ez, maszlag!

Itt nincsen semmi szag!”

Ezt hallva Korf felordít...

..., és írja, mint Stendhal egykor
a naplójába némán:

Egyszer majd eljőhet oly kor,

hol értőn néznek énrám.

Tolstoi

Zu ganz Europaen furchtlos redest du,
erzürnter Greis, und machst das stolze klein.
Wer wagt wie Du so nackte Worte sonst?
Wem strömt so eines Lebens ganze Kraft
in alles, was er spricht, dass ehrfurchtsvoll
der Gegner selbst bezwungen steht, gedenk
der eignen Schwäche vor so herbem Ernst?
Wer unter Lebenden ist heut wie Du
so grossen Zorns, so grosser Liebe voll!

Európához szabadon beszélsz,
dühös agg, s teszed büszkén kicsivé.
Ki mer, mint te, ily bátran beszélni?
Kinek életéből árad ily hatalmas
erő, s attól, mit mond'sz tisztelettel,
maga az ellenfél legyőzve áll,
belátva súlyos gyengeségeit?
Ki van ma élők közt, mint TE telve
oly nagy haraggal s nagy szeretettel?!